

การดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานของทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานในคลินิกทันตกรรม
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
**Health Care for Infection Prevention from Dental Practice of Dental Professional
Staffs of the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University**

กนกพรรณ ช่างโสม

หน่วยผ่าตัด วิชาสูติวิทยาและหออสูปวย โรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Kanokpan Chaungsom

Anesthesia and surgical unit nurses, Dental Hospital, faculty of Dentistry, Chiang Mai University

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานของทันตบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ทันตบุคลากรที่ปฏิบัติงานในคลินิกทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 164 คน ประกอบไปด้วยทันตแพทย์ พยาบาล และผู้ช่วยทันตแพทย์ รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – สิงหาคม 2551 โดยให้ทันตบุคลากรตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันการติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.68 ผลการศึกษาพบว่า ทันตบุคลากรไปรับการตรวจสุขภาพประจำปีมากที่สุดคือการตรวจเลือด (ร้อยละ 84.2) การตรวจร่างกายทั่วไป (ร้อยละ 75.0) ทันตบุคลากรเคยได้รับอุบัติเหตุเข็มหรือของมีคมที่มตำขณะปฏิบัติงานร้อยละ 64.5 โดยได้รับอุบัติเหตุสูงสุดในกิจกรรมเก็บเครื่องมือร้อยละ 26.3 ทันตบุคลากรส่วนใหญ่มีโอกาสสัมผัสผู้ป่วยโรคเอดส์ร้อยละ 78.3 รองลงมาคือ โรคไวรัสตับอักเสบบี ร้อยละ 68.4 และโรคเริมร้อยละ 57.9 ในด้านวัคซีนป้องกันโรคทันตบุคลากรร้อยละ 19.7 เคยได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี รองลงมาคือวัคซีนป้องกันบาดทะยัก ร้อยละ 15.1 ทันตบุคลากรส่วนมากใช้เครื่องป้องกันร่างกายโดยเฉพาะถุงมือ ร้อยละ 86.9 และผ้าปิดปากจมูก ร้อยละ 80.9 สำหรับเครื่องป้องกันร่างกายที่ทันตบุคลากรใช้น้อยที่สุด ได้แก่ หน้ากากป้องกัน คิดเป็นร้อยละ 32.9 การสวมปลอกเข็มกลับคืนโดยใช้มือจับปลอกเข็มมีการปฏิบัติทุกครั้งร้อยละ 30.9 ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ และเมื่อมีอุบัติเหตุถูกของมีคมที่มตำ มีการรายงานให้แก่หัวหน้าคลินิกทันตกรรมโดยปฏิบัติทุกครั้งร้อยละ 24.3 สรุปการศึกษาพบว่า ทันตบุคลากรมีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานเนื่องจาก มีโอกาสสัมผัสกับผู้ป่วยที่เป็นโรคติดเชื้อสูง และมีกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน อีกทั้งทันตบุคลากรยังมีการใช้เครื่องป้องกันร่างกายบางประเภทไม่เหมาะสมกับงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทันตบุคลากรจะต้องให้ความสำคัญ และปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในเรื่องการป้องกันการติดเชื้อจากการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

คำสำคัญ : การดูแลสุขภาพบุคลากร การป้องกันการติดเชื้อ

Abstract

The purpose of this study was to survey health care for infection prevention of the dental staffs in the dental clinics of the Faculty of Dentistry, Chiang Mai University. Questionnaires were distributed to 164 dental staffs including dental assistants, nurses, and dentists. The questions were asked about their health care behavior regarding to the infection control in dental clinics. Data were collected during February to August, 2008. One hundred and fifty two (92.68%) staffs were responded. The results showed that the annual physical examination that the respondents were mostly performed was blood testing (84.2%), while general physical

examination was conducted in only 75% of the respondents. About sixty four percents of the respondents reported injuries from needle stick or sharp instruments and most of the accidents (26.3%) occurred during the instrument cleaning procedures. Exposure to the AIDS patients were highest informed (78.3%), followed by hepatitis B (68.4%) and herpes (57.9%). About 20% of the respondents received hepatitis B vaccination and 15.1 % had Tetanus toxoid. Regarding to protective barriers, the respondents mostly used gloves (86.9%) and masks (80.9%), but face shield (32.9%) were lesser used. 30.9% of the respondents usually recapped needle by their hands and that may cause needle stick injury. And when the injuries were happened, only 34.3% of the respondents reported the accidents to their head supervisors. This study concluded that the dental staffs had a high possibility of being infected during their works. The reasons included the chance to contact the high risk patients, activities during works that may cause accidents and inappropriate use of protective barriers. It is recommended that scrupulous practice following guidelines of infection control should be concerned.

Keywords: health care personnel, infection prevention